

Oversigt over Plantesygdomme.

255. — Juni 1942.

Der er for Juni Maaned indkommet Beretninger fra 109 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 1074 Forespørgsler.

Luftens Middelterperatur laa i Maanedens første Dage ofte 1—1,5° C under Normalen og faldt derefter stærkt, saaledes at den i Tiden 6.—20. mange Steder laa ca. 2° C under Normalen, medens den i Tiden 20.—27. steg til omtrent Normaltemperatur, som ligger ved 13,5—14,9° C.

Nedbøren faldt ret uensartet og naaede til og med d. 27. ikke Maanedens Normal, naar undtages Nordøstsjælland og Bornholm, der fik henholdsvis 29 og 28 mm over Normalen. Der faldt iøvrigt i Tiden 1.—27. i de forskellige Landsdele følgende Nedbørsmængder i mm og med Normalen i (): Vendsyssel 31 (45), Vestjylland 23 (43), Midtjylland 31 (47), Østjylland 32 (45), Sydjylland 22 (49), Sønderjylland 18 (53), Fyn 17 (46), Midt- og Vestsjælland 35 (43), Nordøstsjælland 77 (48), Sydøstsjælland og Møn 37 (44), Lolland og Falster 17 (46) og Bornholm 65 (37).

KORN.

Kulde hemmede i Størstedelen af Maaneden Planternes Udvikling meget stærkt. Dette gjaldt især Byg, der længe stod med røde Bladskeder, gulbrune Bladspidser og spids Vækst uden Buskning. De uheldige Vækstforhold afslørede flere Steder Mangler ved Jorden, saasom Fosforsyre- og Kalimangel. Kulden virkede især stærkt, fordi den blev en Fortsættelse af forudgaaende daarlige Spiringsforhold og Tørke i Størstedelen af Maj Maaned. Luftens Natterperatur var ofte meget lav, saaledes flere Steder 2—4° C. Der modtoges 54 Forespørgsler om saadan Kuldeskade, hvilket er et usædvanligt stort Antal. I enkelte Beretninger anførtes, at Kvælstofmangel var medvirkende til den ringe Vækst, fordi Kvælstofgødskning ofte kom sent til Anvendelse. Men selvom Kornet var langt tilbage i Udvikling i Forhold til Almanakken, er: »Bestanden af Vaarkorn ellers tæt og vegetativt tilfredsstillende. Der mangler Solvarme — helst med forud-

gaaende Regn — for at bringe Udviklingen frem« (H. A. B. Vester-gaard, Abed).

Kalimangel blev ogsaa iagttaget i Juni Maaned. I Vesthimmerland saas god Virkning af Kali udbragt til Byg ved Midten af Juni (Thorvald Kristensen, Skals).

Fosforsyremangel var særligt fremtrædende i et Tilfælde ved Grenaa paa næringsfattig Jord, der efter Kulegravning i ca. 1 Meters Dybde blev tilført Superfosfat og Kali. Paa Striber i Marken, hvor Gødningsspreder med Superfosfat svigtede, saas Bygget som teglstensrøde Striber, og i Siderne af Marken, der var helt uden Superfosfat, var Bygplanterne helt røde, indtil Farven efterhaanden blev blaaviolet; med Superfosfat er Planterne ca. 40 cm høje — uden Superfosfat dækker de ikke Bunden (Arne Larsen-Ledet, Grenaa). Flere Steder blev Jordens Fosforsyretal bestemt og viste sig ofte at være lavt, f. Eks. 1.3, 1.8 og 1.7 (Stanley Jørgensen, Høng); meget lave Tal er ogsaa konstateret andre Steder i Landet (Erik Boesen, Øster Lindet).

Kobbermangel, Gulspidsyge. Sygdommen synes at være sent paa Færde; ved Holstebro blev den første Gang set d. 22. Juni (P. O. Overgaard), og den synes ikke at være saa almindelig og stærk som sædvanlig (K. Bank, Ulfborg; P. Trosborg, Brande; J. Hansen, Grindsted; Niels Mølgaard, Lemvig). Kobberholdige Midler, saasom Svovlkisaske, blev brugt mange Steder og med god Virkning (Mogens Hansen, Toftlund; O. K. Toudal, St. Restrup). Men mange Steder kniber det med at skaffe disse Midler, og der er Sygdommen ret udbredt (S. Nørlund Christensen, Aulum; Math. Nissen, Graasten; N. Engvang Hansen, V. Hassing). Svovlkisaske synes at skulle udbringes ved Saatid for at opnaa god Virkning (Aage Buchreitz, Skærbæk).

Manganmangel, Lyspletsyge. Sygdommen kom sent til Syne, og i Størstedelen af Beretningerne omtales Angrebene som langt svagere end sædvanligt. Herfra var dog flere Undtagelser, hvor Angrebene var almindelige og stærke, saaledes Vest- og Midtjylland (K. Bank, Ulfborg; P. O. Overgaard, Holstebro; J. Hansen, Grindsted; Jørgen M. Pedersen, Skive). Stærke Angreb synes ofte at staa i Forbindelse med lille Nedbør og meget løs Jord, især i omsaaede Rugarealer, der paa let Jord blev meget løse ved Foraarsbehandlingen (K. Bank, Ulfborg). Ved Hobro blev i Efteraaret 1941 anlagt et Forsøg med Mangansulfat til Rug, der dog maatte kasseres som Forsøg, fordi Rugen frøs bort undtagen i de Parceller, der var tilført Mangan, hvor Rugen overvintrede fortræffeligt (F. Bek Pedersen). Det har som Regel været muligt at skaffe Mangansulfat eller Mangangødning, omend ikke alle Steder. Manganets Virkning har været god undtagen i Egne med lille Nedbør; dets Virkning har ofte været hurtig, saaledes paa Tylstrup Forsøgsstation, hvor Mangan blev udstrøet 13. Juni, og nye Blade var dannet inden Maanedens Udgang (Sv. Svendsen). Der blev ogsaa i Aar sparet paa Mangansulfat, og smaa Mængder paa 10, 15 eller 25 kg pr. ha, opløst i Vand og sprøjtet ud, har vist fortræffelig Virkning (H. Jensen, Lammefjorden; Kr. Knudsen, Nykøbing Sj.).

Byggets Stribesyge (*Helminthosporium gramineum*). Afsvampning synes at være foretaget i stor Udstrækning. Hvor det ikke har været Til-

fældet, fandtes stærke Angreb paa ca. 25 % (P. Riis Vestergaard, Samsø), ca. 20 % (Johs. Nyholm, Allingaabro) og ca. 15 % syge Planter (Stanley Jørgensen, Høng). Men Afsvampning er dog nu efter 20 Aars Forløb saa almindelig, at der skal ledes efter Stribesyge (Arne Larsen-Ledet, Grenaa), og ved Holstebro ledte man forgæves i ca. 20 Marker efter en Plante til Udstillingsbrug (P. O. Overgaard).

Byggets Bladpletsyge (*Helminthosporium teres*). Et stærkt Angreb paa ca. 100 % syge Planter blev fundet i Salling (Peter Ørndrup, Skive).

Rugens Stængelbrand (*Urocystis occulta*). Sygdommen synes at være svag, eller den blev slet ikke iagttaget; dog blev der konstateret enkelte stærke Angreb paa ca. 10 % (Jørgen M. Pedersen, Skive) og 5—10 % syge Planter (Rud. Jensen, Støvring) i Marker, hvor Udsæden ikke var afsvampet.

Gulrust (*Puccinia glumarum*). Svagt Angreb blev konstateret i Sortsforsøg med Hvede paa Aarslev Forsøgsstation (Asger Larsen).

Græssernes Meldug (*Erysiphe graminis*). Stærke Angreb fandtes paa Vinterrug (Kr. Knudsen, Nykøbing Sj.) og i mange Marker med Vinter- og Vaarrug (S. Nørlund Christensen, Aulum).

Giftvirkning efter Borax, som omtalt i Maj Maanedes Oversigt, synes nu at være overvundet baade hos Lucerne og hos Byg. Byggets Blade var tæt besat med rustrode Pletter, hvorved Plantebestanden som Helhed fik et rødligt Udseende (Frede Rasmussen, Hornum).

GRÆSSER OG BÆLGPLANTER.

Kalimangel har været meget hyppig hos Lucerne og Rødkløver, hvor dens typiske Symptomer var særligt fremtrædende og derfor lette at iagttage (Kr. Knudsen, Nykøbing Sj.). Sygdommen fandtes hos Rødkløver paa Mosearealer, der aarligt tilføres 200—300 kg Kali pr. ha (Aage Buchreitz og Kr. Hasle Nielsen); i Lucerne iagttoges stærke Mangel-symptomer i adskillige Tilfælde (J. Jeppesen Jensen, Odense).

Skivesvamp (*Pseudopeziza medicaginis*) angreb Lucerne stærkt ved Maribo og fremkaldte et stort Bladfald.

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*). Angreb blev iagttaget paa Stenkløver, der havde opnaaet en Højde paa ca. $\frac{1}{2}$ m; der fandtes mange Sclerotier (A. Pedersen, Varde).

BEDEROER.

Kulde (Frost) fremkaldte hos Frøroer stærkt beskadigede Blade med sorte Bladrande, navnlig hos unge Skud; betydelig Skade iagttoges ved Assens, Skanderborg og Ullerslev (A. Jørgensen).

Svidning af Blade hos Frøroer efter Udstrøning af Salpeter iagttoges ved Maribo og ved Ringe (A. L. Nielsen).

Rodbrand forarsaget af forskellige Svampe synes ikke hidtil at have optraadt med stærke Angreb trods særdeles ugunstige Vækstvilkår for Bederoerne i Maj—Juni. I 26 Beretninger omtaltes svage Angreb hist og her og uden Betydning, i 20 Beretninger anførtes, at Angrebene vel syntes at have været almindelige, men de var tilsyneladende uden stor

Betydning, og endelig i 5 Beretninger nævntes stærke til ondartede Tilfælde (P. Grøntved, Næstved; Johs. Nyholm, Allingebro; Jacob Hansen, Odense; O. Ruby, Kolding; P. O. Overgaard, Holstebro).

Det er sandsynligt, at de meget stærke Angreb af Skadedyr i mange Marker helt har dækket mulige Angreb af Rodbrand.

Mosaiksyge hos Frøroer »synes nu at brede sig en Del igen« (H. Wraae-Jensen, Skælskør). Sygdommen er iagttaget i mange af de Smaastykker af Roer, der i Aar er plantet til Selvforsyning med Frø. Afstanden mellem disse er ofte kort, hvorved der er Mulighed for, at Smitte-spredningen bliver betydelig.

Violet Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia violacea*). I Marker med stærk Smitte varer det længe, inden Planterne kommer i Groning (H. Jensen, Lammefjorden).

KAALROER, KAAL o. a. KORSBLOMSTREDE.

Rodbrand hos Kaalroer. Stærke Angreb iagttoges i adskillige Marker i Viborgeggen (A. P. Aidt), Nord for Limfjorden (N. Engvang Hansen, V. Hassing) og ved Grenaa (A. Larsen-Ledet). Der modtoges endvidere 5 Forespørgsler om Kaalroeplanter med Rodbrand.

KARTOFLER.

Kulde (Frost). Stærk Svidning, undertiden fuldstændig Ødelæggelse af Toppen, blev iagttaget i Brandeegnen (P. Trosborg) og i Grindstedegnen (J. Hansen); Skaden menes at være sket ved Nattefrost omkring 18.—22. Juni. Skade paa enkelte Blade, som derved bliver straagule og faar sorte Rande, er iagttaget ved Lundgaard Forsøgsstation samt paa indsendte Blade fra Horsens, Barrit v. Vejle og Ringsted.

Bladrulle- og Mosaiksyge. Der blev iagttaget enkelte angrebne Planter, men da Kartofflerne som Helhed er langt tilbage i Udvikling, er det endnu for tidligt at foretage en Bedømmelse vedrørende disse Sygdommes Udbredelse.

Sortbensyge (*Bacillus phytophthorus*). Stærke Angreb blev konstateret i en Del Marker (O. Ruby, Kolding), og i enkelte Marker var Sygdommen almindelig (Jørgen Larsen-Ledet, Dybvad). I en Mark iagttoges stærkt Angreb paa 20—30 % syge Planter, selvom Knoldene, der havde taget Varmeskade i Kulen, var sorteret skarpt inden Lægning (B. Jacobsen, Hobro). Stærke Angreb blev tillige konstateret i et Par Marker med tidlige Kartoffler, hvor Smitten kan have bredt sig i Kulerne, hvis Knolde var stærkt forraadnede efter Frostskade (O. K. Toudal, St. Restrup).

Kartoffel-Bladpletsyge (*Alternaria solani*) synes ikke at være konstateret i Juni.

INDUSTRIPLANTER.

Hør.

Kulde hemmede ofte Planternes Udvikling ret stærkt. Bladene blev gullige, og Længdevæksten udeblev.

Manganmangel saas hyppigt sammen med Kuldeskade, og disse to

Former for Skade er ofte ret vanskelige at adskille. Bestemmelse af Jordens Mangantal udførtes i flere Tilfælde og viste undertiden meget lave Tal.

HANS R. HANSEN.

SYGDOMME PAA HAVEBRUGSPANTER.

Der er modtaget 31 Indberetninger om Sygdommenes Optræden paa Havebrugsplanter, og Medarbejderne har bedømt 6 Sygdommes Udbredelse og Styrke paa Frugttræer og Frugtbuske, som Skemaet viser (Tallene angiver Antallet af Indberetninger for hver Gruppe):

Sygdomme paa Havebrugsplanter	Intet Angreb	Angreb i k k e almindelige		Angreb almindelige	
		svage	stærke	svage	stærke
Æblemeldug	18	3	0	2	0
Graa Monilia — Æbleskud	5	10	3	10	2
Graa Monilia — Pæreskud	14	4	0	7	1
Graa Monilia — Kirsebærskud	4	2	8	6	9
Graa Monilia — Blommeskud	9	6	3	4	0
Stikkelsbærdræber	3	8	8	10	3

Vedrørende Frostska­de (Vinterfrosten) henvises til den foregaaende Maanedsoversigt, men det skal bemærkes, at der stadig afsløres flere og flere Tilfælde af Frostska­de paa Frugttræer, Frugtbuske og andre træagtige Vækster. Med det indtrædende varme Vejr i visse Perioder af Juni er der stillet saa store Krav til Træernes Vandforsyning, at de i Stamme og Grene delvis frostødelagte Ledningsbaner ikke har kunnet bestride Vandtransporten i tilstrækkeligt Omfang, hvorfor hele Grenpartier eller endog Træer pludselig visner ned. Flere af Medarbejderne beretter da ogsaa, at det først er nu i Juni, at Frostska­den rigtig kan overses.

FRUGTTRÆER.

Graa Monilia (*Monilia laxa*).

Kirsebær. Den overvejende Del af Indberetningerne omtaler Graa Monilia paa Kirsebær som almindelig udbredt, og i mange Tilfælde karakteriseres Angrebet som ondartet (Erland Jørgensen, Lolland-Falster; N. F. J. Larsen, Jerslev; Agnes Værløse, Slagelse-Skælskøregnen; Ph. Helt, Stevns; H. Wedege, Haslev; Henrik Nielsen, Holbæk Amt; P. Wad, Odense Amt; Chr. Greve, Sydfyn; Hans Larsen, Svendborg Amt; M. Surlykke Petersen, Graasten; N. P. Jensen, Vonge; Chr. A. Nørholm, Horsens; M. Sørensen, Esbjerg; Ove Skov, Ry og Omegn). Det er som sædvanlig mest Surkirsebær, der er angrebet, og Skyggemorel nævnes bestandig som den Sort, det gaar mest ud over. Fra Slagelse berettes om stærke Angreb paa Ostheimer (A. Sauer), og fra Skive berettes om Angreb paa Surkirsebærret H. H. (J. C. Myrhøj). M. E. Elting, Næstved, skriver, at Sygdommen er meget ondartet flere Steder, medens den andre

Steder, hvor den plejer at være slem, næsten ikke findes mere. Fra Østjylland berettes om en vellykket Bekæmpelse: I en Have, der tidligere havde stærke Angreb af Graaskimmel paa Kirsebær, har man ved Sprøjtning med Abolin i 2 % Bordeauxvædske de sidste 3 Aar holdt Angrebet fuldstændigt nede (A. Gylling).

Blomme. Angreb af Graa Monilia paa Blomme har gennemgaaende været sjældne og svage. Træer, som staar i Skygge, har dog vist en Del Angreb (A. Sauer, Slagelse); men ellers betyder Angrebet intet ved Siden af Frostskaade, der er almindelig og dominerende (M. Sørensen, Esbjerg).

Pære. Ca. Halvdelen af Indberetterne har ikke observeret Angreb af Graa Monilia paa Pære, og af Resten omtales der praktisk talt kun svage og betydningsløse Angreb.

Graa Monilia (*Monilia laxa f. mali*).

Æble. Graa Monilia paa Æble er iagttaget paa de fleste Lokalteter Landet over, men praktisk talt kun med svage Angreb. »Sygdommen har ligesom Æblemeldug været stærkt aftagende i de sidste Aar« (H. Wedege). Fra Esbjerg berettes dog om temmelig ondartede Angreb paa forskellige Lokalteter paa Sorterne Bismarck, Pederstrup, Cox' Pomona og Keswick Codlin (M. Sørensen). Fra Graasten meldes om stærke Angreb paa Belle de Boskoop og Grossherzog, og en Have, som i Fjor viste stærke Angreb, er i Aar efter gennemført Sprøjtning kun svagt angrebet (M. Surlykke Petersen).

Æblemeldug (*Podosphaera leucotricha*) har kun gjort sig bemærket i ganske faa Tilfælde, og flere Indberettere fremhæver, at Sygdommen har taget meget stærkt af i Forhold til tidligere Aar (Hans Larsen; Chr. Greve).

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) har vist sig mange Steder, især hvor jævnlige Byger har begunstiget Sygdommen samtidig med Vanskeliggørelse af Sprøjtearbejdet. Ogsaa paa Æblefrugterne har der allerede vist sig Skurvpletter (Arne Pallesen, Nørrejylland).

Pæreskurv (*Venturia pirina*) har ligesom Æbleskurv været begunstiget af den sidste Tids Vejrforhold og har gjort sig bemærket adskillige Steder, saavel paa Blade som unge Pærefrugter. I flere Tilfælde er der set Sprøjteskaade paa Pæretræer efter Anvendelse af Svovlkalk omkring Blomstringstidspunktet.

Fersken-Blæresyge (*Taphrina deformans*) har gjort sig bemærket ved Skive (J. C. Myrhøj) og København.

Sølvglans (*Stereum purpureum*) er set paa Blomme flere Steder; men Sygdomsbilledet camoufleres ofte af den langt hyppigere Frostskaade.

FRUGTBUSKE.

Vejrskade har ofte vist sig paa Stikkelsbær, der bliver rødfarvede og skæve og let falder af. Saadanne beskadigede Bær er i fugtigt Vejr let blevet Offer for Angreb af Drueskimmel (*Botrytis cinerea*).

Stikkelsbærdræber (*Sphaerotheca mors uvae*) har gjort sig bemærket de fleste Steder Landet over, hyppigst med svage Angreb; men i adskillige Tilfælde dog i svær Grad (Erland Jørgensen, Lolland-Falster; Georg Jensen, Maribo Amt; Philip Helt, Stevns-Fakseegnen; N. F. J. Lar-

sen, Jerslev; Agnes Værløse, Slagelse-Skælskøregnen; Chr. Greve, Sydfyn; Hans Larsen, Svendborg; Lars Hansen, Aagaard; A. E. Hermansen, Børkop; A. Pedersen, Varde). Nogle Enkeltheder vedrørende Bekæmpelse skal fremhæves: »Formalin til Vintersprøjtning synes ikke at have den ønskede Virkning« (Erland Jørgensen). »Passende aabne Buske har de fleste Steder kunnet holdes fri for Angreb ved at sprøjte ved Knopbrydning med stærk Svovlkalk eller Formalinvædske. Angrebet er værst paa indelukkede Lokalteter« (Hans Larsen, Svendborg). »Sommersprøjtning med Formalin $\frac{1}{2}$ pCt. eller Kobbersodavædske standsede i de fleste Tilfælde Angrebene« (A. Sauer, Slagelse). »Hvor Sprøjtning er foretaget med 1 pCt. Bordeauxvædske, er Buskene rene« (N. F. J. Larsen, Jerslev). »Et Par Sprøjtninger med Formalin — ganske vist først efter, at Angrebet var begyndt — har ikke kunnet faa Bugt med Sygdommen« (A. Pedersen, Varde). Der er altsaa som sædvanlig en Del Uoverensstemmelser vedrørende Sprøjtningens Virkning overfor Stikkelsbædræber; men følgende Udtalelse giver sikkert en Del af Forklaringen herpaa: »I det ustadige Vejr har det været vanskeligt at holde Angrebet nede ved Sprøjtning« (Philip Helt).

Bladpletsyge (*Septoria ribis*) er almindelig paa Solbær paa Slagelse-Skælskøregnen (Agnes Værløse).

KØKKENURTER.

Manganmangel, Lyspletsyge, bevirkede i et Tilfælde paa Sjælland (let Jord, Mangantal 0.8—1.1), at Bladene paa Spinat blev gulfarvede og usælgelige. 100 kg Mangansulfat pr. ha gav stort Udslag, medens Jernvitriol intet Udslag gav (Asger Klougart).

Løgskimmel (*Peronospora Schleideni*) har vist sig adskillige Steder, bl. a. ved Skive (J. C. Myrhøj), Stakroge og København.

Løg-Mosaiksyge (*Allium Virus 1*) er konstateret i flere Tilfælde ved København (P. Neergaard), Sorø og Marstal.

Gullige, visne Spidser paa Bladene af Løg har været meget udbredt. Formentlig er Vejrforholdene, først og fremmest Kulden, Aarsag hertil. I et enkelt Tilfælde har Kalimangel været Aarsag til brunlige, visne Bladspidser.

Gummiflaad (*Cladosporium cucumerinum*) har trods Fyring optraadt stærkt paa Agurk i flere Drivhuse (A. Klougart).

Rodhalsraad paa Agurk ødelagde i et enkelt Gartneri saa godt som alle Planter (A. Klougart).

Storknoldet Bægersvamp (*Sclerotinia sclerotiorum*) har mange Steder været slem paa Agurk og Tomat. Ombyggelig og rettidig Behandling med Sublimat eller Uspulun kan hemme Udbredelsen meget (Lars Hansen).

Drueskimmel (*Botrytis cinerea*) har optraadt adskillige Steder i Agurk og Tomat. Rettidig Fjernelse af de primære Angreb gør megen Gavn, især knækkede Blade paa Tomat og syge Blomster i Agurk (Lars Hansen).

Fløjlsplet (*Cladosporium fulvum*), Tomatkræft (*Diplodina lycopersici*) og Stribesyge har flere Steder vist sig paa Tomat (Lars Hansen, Paul Neergaard).

PRYDPLANTER.

Tulipan-Drueskimmel (*Botrytis tulipae*) har været almindelig paa indsendt Materiale baade ved I. E. Ohlsens Enkes plantepatologiske Laboratorium (Paul Neergaard) og Statens plantepatologiske Forsøg.

CHR. STAPEL.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSPLANTER.

KORN OG GRÆSSER.

Havreaal (*Heterodera Schachtii*). Der er indkommet 31 Beretninger, men de 19 lyder paa, at Angreb endnu ikke er bemærket. I de øvrige Indberetninger tales kun sjældent om stærke Angreb. Fra Haderslev skrives: »Den kraftige Agitation imod den udstrakte Havredyrkning for nogle Aar siden har sat mærkbare Spor. Der er ikke 10 pCt. saa meget Havreaal i 1942 som i 1935« (Fr. Nielsen). Fra Grenaa: »Angrebene de sidste Aar aftagende paa Grund af forebyggende Forandringer i Sædsiftet. Enkelte stærke Angreb findes stadig, men sjældent i de Sogne, der først havde de store Angreb og lærte Forholdsreglerne imod dem« (A. Larsen-Ledet). Fra Stevns skrives dog, at Angrebene breder sig (K. Iversen).

Den matsorte Aadselbille (*Blitophaga opaca*). Se Beder.

Oldenborrelarver (*Melolontha sp.*). Se Diverse.

Gaasebiller (*Phyllopertha horticola*). Se Diverse.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). Se Kartofler.

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). Disse Skadedyr har optraadt meget godartet i Aar, og stærke Angreb har været sjældne. Muligvis skyldes det det kolde Foraar med megen Nattefrost. Fra Esbjerg skrives om almindelige Angreb paa alle Engarealer (S. M. Sørensen). I ompløjede Marskarealer ved Skærbæk har Angreb været almindelige, men uden større Betydning (Aa. Buchreitz). I Fjends Herred fandtes et meget stærkt Angreb (J. M. Pedersen). I Odsherred blev ca. $\frac{1}{2}$ ha med Hvidkaal til Frø stærkt angrebet (Kr. Knudsen).

Græsuglelarver (*Charaeas graminis*). Fra Skærbæk skrives, at Larverne nu ikke mere kan ses der paa Egnen, idet Forpupningen er i fuld Gang (Aa. Buchreitz). I Klængene ved Varde Aa er flere Hundrede Td. Land raseret for alt Græs. Hvor Engene vandes, er der ikke Angreb (A. Pedersen). Betydelige Angreb er som tidligere meldt fundet i Engene ved Skals Aa (F. Bek Pedersen, T. Kristensen, A. P. Aidt). Om Ødelæggelser meldes ogsaa fra nogle Enge langs Karup Aa og i Sinding (S. Nørlund Christensen) samt i Try og Stagsted Enge Sydøst for Hjalperup (J. Larsen-Ledet). Enkelte svage Angreb er set paa Stevns (K. Iversen).

BÆLGPLANTER.

Springhaler (*Sminthurus sp.*). Fra Borris skrives: »Springhaler har været haarde ved Kimplanter af brune Bønner baade i Forsøg og mindre Stykker i Marken samt i Stykker i Udmarken, værst i de tidligst saade, hvor over $\frac{1}{3}$ op til $\frac{1}{2}$ blev ødelagt« (N. M. Nielsen).

Græshopper (*Stenobothrus bicolor?*). Ved Viborg anrettede disse Insekter Skade paa Kløver og Græs (A. P. Aidt).

Den matsorte Aadselbille (*Blitophaga opaca*). Se Beder.

Bladrandbiller (*Sitona grisea*). Denne Art, der er betydelig større end den almindelige *Sitona lineata*, angreb Lupiner ved Aalbæk.

Snudebiller (*Cneorrhinus plagiatus*). Se Korsblomstrede.

Lucernegrnaver (*Phytonomus variabilis*). Fra Kolding skrives: »Et meget stærkt Angreb i Dons. Angrebene viser sig som store Ringe omkring Høstativerne, hvorfra de breder sig ud til alle Sider, og i Pletterne er Lucernen fuldstændig afgravid, og det vrirler med Larver« (O. Ruby).

Knoporme (*Agrotis sp.*). Se Diverse.

Lupinfluen (*Chorthophila trichodactyla*). Der er rapporteret talrige Angreb i Lupin og Bønner. Fra Aulum skrives, at Larverne har tyndet slemt ud i en Lupinmark (S. Nørlund Christensen). Ved Brande er iagttaget flere Angreb paa Lupiner, saaet ca. 1. Juni i ompløjede Græsmarker, men ikke i de endnu senere saaede Marker. I et Tilfælde var 50 pCt. af Planterne angrebet (P. Trosborg). Angreb er endvidere fundet ved Varde (A. Pedersen) samt ved Toftlund (M. Hansen). Fra Odense-Kertemindeegnen skrives, at det er almindeligt, at Bønnerne visner, før Løvbladene kommer frem (H. Mose Hansen); 7 andre Tilfælde er rapporteret fra Jylland og Sjælland. I et Tilfælde havde Larverne gnavet i Agurkærner, saa Spiringen standsede.

KORSBLOMSTREDE.

Kaalthrips (*Thrips angusticeps*). Paa Stevns (J. Johansen), i Sydthy (K. Hougaard) og paa Lemvigegnen (N. Mølgaard) er der konstateret stærke Angreb i Kaalroer. Flere Steder har Omsaaning været nødvendig. I Midtsjælland fandtes et Angreb i Bederoer (indrullede Bladrande), der var værst i den Del af Marken, hvor Forfrugten var Hør, der ogsaa er Værtplante for Kaalthripsen.

Kaaltagen (*Strachia oleracea*). Angrebene i Kaalroer og Turnips er ofte overordentlig stærke. Hidtil har det været de overvintrede, voksne Insekter, der har anrettet Skaden. Fra Sjælland er kun rapporteret et stærkt Angreb, nemlig paa Roskildeegnen (M. Greve). I Jylland er fundet mange alvorlige Angreb (særlig op ad Skov), og man frygter med god Grund Larveangreb i den kommende Tid.

Den matsorte Aadselbille (*Blitophaga opaca*). Se Beder.

Oldenborrelarver (*Melolontha sp.*). Se Diverse.

Gaasebiller (*Phyllopertha horticola*). Se Diverse.

Jordlopper (*Phyllotreta spp.*). Flertallet af Beretningerne omtaler Angrebene som stærke eller usædvanlig ondartede. Der er foretaget Omsaaning i stor Udstrækning, enkelte Steder indtil fire Gange. Regnen har gjort god Gavn, men Lopperne har dog ingenlunde indstillet deres Virksomhed endnu.

Bladbiller (*Colaphus sophiae*). Et Eksempel af denne tidligere saa sjældne Bille blev indsendt fra Bylderup Bov. I Insektariet lagde Billerne i Løbet af Juni deres gule Æg i eller paa Jorden, og store Larver ses nu paa Planternes Blade.

Bladbiller (*Chrysomela fastuosa*). I en Mark med Kaalroer og

Beder ved Frederikshavn fandtes et Utal af denne smukke Bladbille, som sammen med Aadselbillelarver og Kaaltæger forårsagede stor Skade. Bladbillen var tilsyneladende værst. Den fandtes tillige i store Mængder paa Hanekro-Arter, som den foretrak (H. Frederiksen).

Rejnfanbillen (*Adimonia tanaceti*). Sidste Aar angreb de voksne Biller Kartoffel, i Aar har de sorte Larver angrebet Kaalroer og Græs ved Haderslev (Fr. Nielsen) og Kaalroer ved Graasten (M. Nissen).

Bladbiller (*Castroidea polygoni*). Denne Art, hvis Værtplante er Pileurt, menes i Aar at have skadet Kaalroer, Gul Sennep og Beder nogle Steder i Jylland og paa Sjælland.

Snudebiller (*Cneorrhinus plagiatus*). Dette Skadedyr, der er blevet almindeligt i de senere Aar, angreb Lupin ved Gaardbogaard, Beder ved Hjørring og Suldrup samt ved Høng, Kaalroer ved Tylstrup, Hvidkaal og Frørunkelroer ved Holstebro, Roer og Haveplanter i Fjends Herred samt Tobak paa Fyn.

Knoporme (*Agrotis sp.*). Se Diverse.

Kaalfluellarver (*Chortophila sp.*). Angrebene i Kaalroemarkerne er stærkere end i de senere Aar. Der foreligger en enkelt Meddelelse om stærk Udtynding af Bestanden fra Fyn (A. Jørgensen), ellers er de øvrige 12 Beretninger alle fra Jylland. Ogsaa i Kaalen kan Skaden være betydelig. Fra Herlev-Ballerup skrives, at Angrebene er værre end sædvanlig, og at selv Rosenkaal kan være stærkt medtaget (A. Frederiksen). Mange andre Indberetninger melder om alvorlige Angreb i Kaal.

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). Se Korn og Græsser.

BEDER.

Tusindben (*Julidae*). Paa en Mark ved Glostrup blev Bederoerne stærkt angrebet af Tusindben. Skadedyrene var talrige, idet der kunde findes op til 15—20 ved hver Plante. Disse Dyrs Gnav i Forbindelse med det kolde Vejr forhindrer Planterne i at vokse, ligesom ogsaa mange Planter bukkede under for Angrebet (Ingemann Jensen). Ved Jullerup fandtes et Angreb i en Sukkerroemark forårsaget af Arten *Blaniulus guttulatus* (J. Jeppesen Jensen).

Kaalthrips (*Thrips angusticeps*). Se Korsblomstrede.

Bedelus (*Aphis fabae*). I over Halvdelen af Indberetningerne meldes om Angreb af varierende Styrke. Det paapeges, at de er begyndt meget tidligt og ofte har en truende Karakter. Bekæmpelsen er mange Steder i fuld Gang.

Runkelroebillen (*Atomaria linearis*). Et meget stærkt og nogle svagere Angreb er konstateret ved St. Heddinge (J. Johansen).

Den matsorte Aadselbille (*Blithophaga opaca*). De uhørt voldsomme Angreb fortsattes gennem hele Juni, og skønt de i Almindelighed har kulmineret, er Faren endnu ikke ovre. Saa sent som den 3. Juli iagttoges talrige Æg og nyklækkede Larver. Der er indkommet 65 Beretninger, der alle melder om Angreb, der i langt det fleste Antal Tilfælde karakteriseres som stærkere end nogensinde. Beretningerne er saa udførlige, at vi her maa nøjes med at anføre de vigtigste Punkter. Overalt er Giftklid anvendt i store Mængder, og fra Statens plantepatologiske For-

søg er der udleveret Mærker til ca. 1500 Tons Hvedeklid. Dommen over Giftkliddets Virkning er oftest gunstig, men det fremhæves, at ugunstige Vejrforhold undertiden bevirkede, at Behandlingens Effektivitet blev for ringe. Dette Forhold eller vel oftere for sen Udstrøning havde til Følge, at mange Marker, trods alt, maatte saas om. Nogle Konsulenter fremhæver den gode Virkning af Sprojtning med Blyarsenat (0.7—0.8 pCt.) og er tilbøjelig til at foretrække denne Behandling for Udstrøning af Giftklid.

Larveangrebet kom i to Bølger, idet et kraftigt Angreb satte ind i Slutningen af Maj og et andet i Slutningen af Juni. Billerne af den nye Generation synes at være begyndt at optræde i Markerne.

Ikke blot paa Bederne, men ogsaa paa Kaalroer, Lucerne- og Kløverudlæg samt i Vaarsæd er der fundet Angreb. Det hævdes ofte i Praxis, at man kan opnaa gunstige Resultater ved at lægge Aadslers ud i Marker med Angreb af den matsorte Aadselbille. Det er imidlertid forlængst bevist, at denne Art ikke lader sig tillokke med Aadslers, og at det er andre Arter, man kan fange paa denne Maade. I et Tilfælde havde man lagt fordærvede Sild ud i Marken og fandt ved dem et stort Antal Aadselbiller og deres Larver. Det drejede sig imidlertid om Arten *Thanatophilus sinuatus*, der ikke er Planteæder!

Rejnfanbiller (*Adimonia tanacetii*). Se Korsblomstrede.

Bladbiller (*Chrysomela fastuosa*). Se Korsblomstrede.

Skjoldbiller (*Cassida nebulosa*). De overvintrede Biller optraadte tidligt i Aar og findes talrigt i mange Bedemarkers. Hist og her er Larverne begyndt at gøre sig bemærket. I Almindelighed har Skaden dog hidtil været ringe. Fra Roskildeegnen skrives f. Eks. om et stærkt Angreb først i Maanedens. Det standsedes ved Nedpløjning af det værst angrebne Stykke og Sprojtning med Schweinfurtergrønt paa Resten (M. Greve). Nogle betydelige Angreb er endvidere fundet paa Stevns (K. Iversen), i Præstø Amt (B. Munch) og i Fjends Herred (J. M. Pedersen).

Snudebiller (*Cneorrhinus plagiatus*). Se Korsblomstrede.

Knoporme (*Agrotis* sp.). Se Diverse.

Bedefluen (*Pegomyia hyoscyami*). Kun 3 af de 45 indkomne Beretninger melder om, at Angreb ikke er set. I 25 Tilfælde karakteriseres Angrebene som svage, i 17 Tilfælde som stærke. De fleste Angreb er fundet i Jylland, men ogsaa paa Øerne har Larverne gjort Skade. Fra Samsø skrives saaledes om meget ondartede Angreb (P. Riis Vestergaard). Fra Malling skrives, at Larverne findes i alle Roemarkers i en Grad, som aldrig før er set der paa Egnen (H. Jensen). Ogsaa fra Hobro og Nordvesthimmerland m. m. foreligger Meddelelser om Angreb af usædvanlig Styrke.

KARTOFFLER.

Smælderlarver (*Agriotes* sp.). Se Diverse.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). Der er blevet indsendt talrige Prøver af Planter med Angreb af denne Larve. Det drejer sig om Kartoffel, Beder og Majs. Fra V. Hassing skrives om et Angreb i Beder, hvor hver 6. Roe var »stukket« (N. Engvang Hansen).

TOBAK.

Smælderlarver (*Agriotes* sp.). Se Diverse.

Snudebiller (*Cneorrhinus plagiatus*). Se Korsblomstrede.

Knoporme (*Agrotis*). Se Diverse.

FRUGTTRÆER og FRUGTBUSKE.

Bladlus (*Aphididae*). Baade paa Frugttræer og Frugtbuske er Angrebene trods køligt Vejr ofte meget alvorlige. Nogle Steder klages der særlig over Angreb paa Blomme (*Hyalopterus pruni*) og Kirsebær (*Myzus cerasi*). Det fremhæves, at det kølige Vejr har forringet Virkningen af Nikotinsprøjtningerne.

Bladlus (*Myzus*-Arter) paa Frugtbuskene har i Aar været meget stærkere end sædvanlig, og baade Solbær, Ribs og Stikkelsbær kan have lidt meget. Mange Solbærbuske er saa stærkt angrebet, at Buskene kaster mange Bær, og Skuddene deformeres (A. Klougart).

Blodlus (*Schizoneura lanigera*). Fra Sønderjylland skrives, at der er set nogle Kolonier paa et Cox' Orange Træ. Ellers er Lusen endnu ikke set i Aar.

Gaasebiller (*Phyllopertha horticola*). Se Diverse.

Æblesnudebiller (*Anthonomus pomorum*). Fra Horsens skrives, at Angrebet har været meget ondartet. I en større Plantage var 50—90 pCt. af Blomsterne ødelagt (C. A. Nørholm). Stærke Angreb er endvidere rapporteret fra Nørrejylland (A. Pallesen), Sønderjylland (M. Surlykke Petersen) og Svendborg (H. Larsen).

Æblehveps (*Hoplocampa testudinea*). Kun to Indberetninger taler om stærke Angreb (A. Sauer, M. Greve). De øvrige melder, at der hidtil kun er observeret svage Angreb.

Blommehveps (*Hoplocampa fulvicornis*). I Halvdelen af Indberetningerne omtales stærke, i de øvrige svage Angreb. Fra Svendborg skrives, at Angreb er almindelige og i mange Tilfælde meget ondartede. I mange Haver er praktisk talt alle Blommer ødelagt (H. Larsen).

Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata*). Angrebene har ofte været stærke i Aar. Fra Holsted skrives, at Halvdelen af 30 (50 Aar gamle) Træer var fuldstændig afløvet af Frostmaalerlarver og Knopviklerlarver. De resterende var oversaaet med Bladlopper. Fra Esbjerg skrives: »Frostmaalerne har faaet en kedelig Renæssance« (M. Sørensen).

Guldhalens Larve (*Euproctis chysorrhoea*). Paa Frejlev-Egnen (Lolland) forekommer Larverne i stort Antal (G. Jensen).

Pæregalmyg (*Contarinia pyrivora*). Angivelserne lyder meget forskelligt, men kun i $\frac{1}{3}$ af Indberetningerne tales om stærke Angreb. I de øvrige karakteriseres Angrebene som svage, eller det fremhæves, at de er af mindre Betydning end tidligere.

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). Fra Sydfyn skrives om stærke Angreb paa Espaliertræer (M. Greve). Ellers er Angrebene endnu svage og uden nævneværdig Betydning.

Stikkelsbærmider (*Bryobia ribis*). I en Have ved Brønshøj var Buskene stærkt angrebet af Mider (L. Nielsen). Ved Korsør blev Bladene hvide og faldt af. Sprøjtning med Nikopren reddede Resten (A. Sauer).

Mideskurv (*Eriophyes pyri*). Efter Indberetninger og Forespørgsler at dømme er dette Angreb paa Pæretræerne stærkere end sædvanlig.

KØKKENURTER.

Hindbærsmudebillen (*Anthonomus rubi*). I 12 Indberetninger karakteriseres Angrebene som stærke, i 7 som svage. Enkelte Beretninger kalder Angrebene for usædvanligt ondartede, men i det store og hele er de dog vist svagere end i 1941.

Rabarber-Bladbillen (*Gastroidea viridula*) angreb Rabarber ved Herning, Aarhus og Flakkebjærg.

Knoporme (*Agrotis sp.*). Se Diverse.

Løgfluellarver (*Hylemyia antiqua*). I Himmerland er Angrebet meget almindeligt baade i Mark og Have (Th. Kristensen). Ogsaa fra Sjælland (A. Sauer, A. Klougart, M. E. Elting) meldes om Angreb af Betydning.

Lupinflue (*Chortophila trichodactyla*). Se Bælgplanter.

PRYDPLANTER.

Rosenboreren (*Ardis bipunctata*). Fra Kallundborgegnen og Næstved skrives om stærke Angreb. Har mange Steder helt ødelagt 1. Gang Blomstring, paa de øvrige meget svage Planter (N. F. J. Larsen, M. E. Elting).

Knoporme (*Agrotis sp.*). Se Diverse.

DIVERSE.

Oldenborrelarver (*Melolontha sp.*). Paa en Gaard ved Værløse optræder Larverne ondartet, særlig i Gul Sennep og Byg (Ingemann Jensen). I Nordsjælland gik det ud over Rug (H. E. Jensen). Et stærkt Angreb af 2-årige Larver fandtes ved Hedehusene (M. Greve). Angreb er endvidere rapporteret fra Grenaa, hvor det gik ud over Roer (A. Larsen-Ledet), og fra Lemvigegnen (N. Mølgaard).

Gaasebiller (*Phyllopertha horticola*). Billerne optræder gennemgaaende godartet i Aar, og Skaden paa Frugttræerne synes ringe. Fra Sønderjylland skrives dog: »Jeg saa de første Biller d. 15. Juni; de er jævnt udbredt, og deres Spor er tydelige nu i de gennemhullede Blade. Hvad Frostmaalerne ikke har kunnet overkomme, gør Gaasebillerne nu« (M. Surlykke Petersen). Ogsaa ved Langaa er bemærket Skade paa Blade og unge Æbler (O. Mynster). I Fjends Herred angreb Billerne en Kaalroemark (J. M. Pedersen), og i Odsherred blev ca. 15 Td. Land Havre ret stærkt gnavet (Kr. Knudsen).

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Der foreligger Indberetninger om mange alvorlige Angreb. Fra Roskildeegnen skrives: »Har flere Steder gjort alvorlig Skade. I en ompløjet Eng ødelagdes Havren, saa Omsaaning var nødvendig. Den nye Afgrøde blev ogsaa hærget. I en vedvarende Græsmark, der blev ompløjet 1940 og nu tilsaaet med Roer, har Larverne gjort stor Fortrød« (M. Greve). Ved Lammefjorden har Larverne sjældent været saa ondartede som i Aar. Angreb i næsten alle Marker (H. Jensen). Om stærke Angreb i Roer meldes fra Fyn (H. Mose Han-

sen, A. Jørgensen), og fra Esbjerg (S. M. Sørensen) og Fjends Herred (J. Pedersen) skrives om alvorlig Skade paa Kartoffler. Paa Stevns gik det ud over Tomater paa Friland (H. Wedege), og ved Aalborg angreb Larverne i Selskab med Knoporme Tobak.

Knoporme (*Agrotis sp.*). Der er indkommet 62 Beretninger. I 5 Tilfælde er Angreb ikke set, i 31 karakteriseres de som svage, i 26 som stærke eller usædvanligt ondartede. Det er gaaet ud over en lang Række Afgroeder: Kaal, Kaalroer, Beder, Lupin, Græs, Asparges, Selleri, Tobak og Chrysanthemum. Heldigvis har Udstrøning af Cryocid-Klid i de fleste Tilfælde virket tilfredsstillende. Det er et bemærkelsesværdigt Faktum, at det ligesom sidste Aar er de overvintrede Larver, der har gjort Skaden. Først nu begynder disse Larver at forpuppe sig, hvilket er ganske usædvanligt og maa antages at skyldes det kolde Foraar. Vi vælger i Flæng et Par Indberetninger. Fra Aulum skrives: »Knopormene har optraadt i et Omfang og Antal, som ikke før set paa denne Egn. Alle Afgroeder raseres af Millioner af Larver. Cryocid-Klid er anvendt i stor Maalestok og med ret tilfredsstillende Resultat« (S. Nørlund Christensen). Fra Odsherred: »Angreb observeret i 3 Td. Land Tobaksplantage og i 1 ha Hvidkaal til Frøavl, hvor Planterne i begge Tilfælde blev stærkt beskadiget. Anvendelse af Cryocid-Klid standsede Angrebet efter 1 Gang Udstrøning« (Kr. Knudsen).

PROSPER BOVIEN.

